

Ischimus de Candido Baldracco chi cando issu a su cumintzu de s'800 aiat bisitadu sa mina, is traballos de chirca fiant firmos dae meda; difatis su matessi Baldracco, tràmite is literas de su Cav. Belly nos narat chi giai a inghiriu a su 1720 sa mina fiant istada isfrutada cun profetu dae su Sig. Marchesu Villaclara, feudatàriu de su bidditzolu de Pauli Gerrei, mortu in su 1820; su matessi Cav. Belly in una litera de su 1766 afirmat chi sa mina resurtaiat meda promitente, disponende de unu giatzimentu superfitziale de antimòniu surfuradu cun prata, fàtzile de iscavare e de carrigare pro mesu de unu caminu pro mulos atesu 8 oras. Pro tènnere però noas prus pretzisas tocat a torrare a arribbare a sa fine de s'800 cando sa mina fiant istada declarada iscoberta, e prus de pretzisu, su 12 de mese de idas de su 1891. In su freàrgiu de su 1894 sa mina fiant istada cuntzèdida a Ashley Ponsonby e Henry Ryan Lewis; fortzis, però s'isfrutamentu non fiant istadu contunu, difatis in su 1907 sa cuntzessione fiant istada revocada.

In cuddos annos sa cuntzessione fiant istada donada a is Signores James Hilleard e Walter William Griffiths e posca cun decretu de su 9 austu 1907 de su Tribunale Tzivile de Casteddu fiant colada a su Sig. Elia Valsena. In su maju de su 1929 sa mina fiant colada a s'Ing. Cav. Alessandro Delfino. In su 1939 sa cuntzessione fiant istada revocada in modu definitivu. In is annos '70 totu àrea a Nord de Ballau (chi cumprendet is localidades: Metzèu - Corongiu Melas - Margaida - Cuccuru e Domu - Genna Ucci - Bruncu Grisaioni - Monte Maraconis) faghiat parte de su permisu de chirca "Monte Nieddu", intestadu a sa RI.MIN. S.p.A., lacanàrgiu cun sa Cuntzessione Minerària "Cortes Rosas" de s'A.M.M.I. S.p.A.

MINIERA DE "SA MINA"

Custa antiga mina de Antimòniu bolet una descrizione particolare; difatis issa puru essende istada una mina a totu is efetos (cuntzèdida in su 1894) non resurtat signalada in peruna carta IGMI e mancu descrita in carchi publicatzione; custu fatu at causadu una difficultade manna in s'identificatzione de s'àrea minerària, chi non resurtat a largu meda e a p. u. connota de Cortes Rosas in territòriu de Ballau.

Sa mina de Sa Mina a unos 3 km dae Ballau, subra is montigros a manca sighende conca a Scalepranu. De su chi abarrat de is antigos muntonàrgios mineràrios si podet biere colende in sa S.P. 22.

COMENTE SI DDOE ARRIBAT

Pro l'òmpere is cantieris mineràrios est a pigare su caminu de istrada bianca pro su Monte Bruncu Bonifacio, chi ingrùgiat sa S.P. 22 a pustis de 2,7 km dae Ballau; una borta intrados in su caminu isterradu si poderat sa dereta e s'imbucat in su bacu istrintu de Saccui, in ue si non si tenet una màchina 4x4 cumbenit a parchegiare sa màchina e a sighire a pees. Dae custa badde est possibile a l'òmpere a totus is cantieris mineràrios e fintzas a is pagas ruinas abarrados de s'antiga mina. De sa mina betza sunt coigiadas diversas gallerias, unos cantos sàgios, cun relativos muntonàrgios de istèrile, sa polveriera in parte tudada e is muros de sa domo de su guardianu posta in positzione panoràmica a cuota 232 m.

Como sa miniera de Sa Mina resurtat ismentigada dae totus e is pagas testimonias de s'antiga faina minerària resurtant belle mortas; tra is istruturas presentes signalamus sa presèntzia de una polveriera interrada, atacada dae su boscu chi presentat is sinnos de unu muru chi dda ingiriai; resurtat galu a camba sa domigèdda de su guardianu, posta in positzione panoràmica, chi presentat in su muru de travuntana una pitica aberidura chi serbiat a su bardianu pro compidare s'intrada de sa polveriera e pro incrarare su fusile pro istesiare is malintenzionados.

Ufitziu Linguìsticu de s'Unioni de is Comunus de su Gerrei
Progetu finanziadu dae sa L. 482/99 e dae sa L.R. 22/2018

minieredisardegna.it

S'ISTÒRIA

Is primas noas de sa miniera de Sa Mina nos ddas donat Alberto de la Marmora in sa de tres partes de su Biàgiu suo in Sardigna, de su 1852, inditende una mina de antimòniu in territòriu de Ballau: Issu narat:

"Sa cosa prus de importude de su sartu a ingiriu de Ballau est sa bena de antimòniu chi s'agatat a mes'ora de distàntzia dae su bidda. in unu logu naradu Sa Mina e fintzas Su Carraxu. Cando amus bisitadu custu logu in su 1827, is traballos de chirca fiant abbandonados... is chircas in custu giatzimentu sunt istadas torradas a cumentzare paritzos annos a pustis..."

